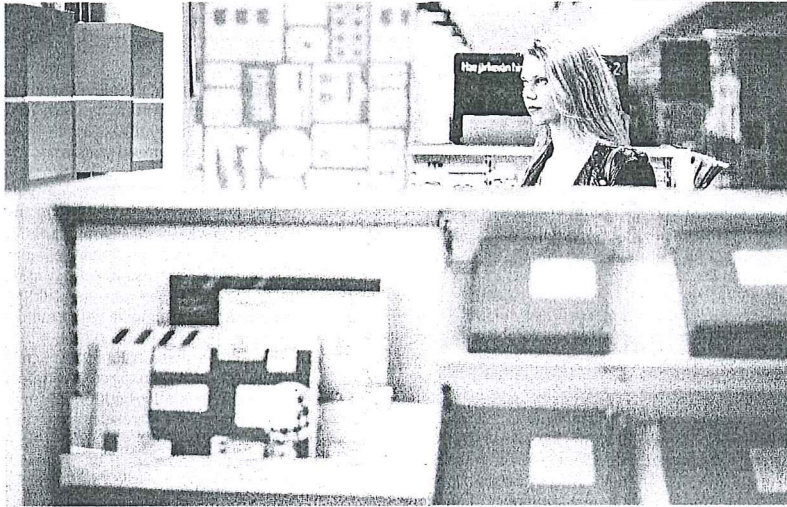

Postinjankelu: Lokerikot toisivat pienet paketit suoraan kerrostaloihin

VILLE-VEIKKO KAAKINEN / HS

Aino Raudaskoski tilaa paljon nettikaupoista, joten hän haluaa postinsa mahdollisimman nopeasti.

Postin uudistukset herättävät kiistelyä

Kansanedustajat ovat eri mieltä postinjakelun muuttamisesta kolmpäiväiseksi.

Sebastian Koskinen HS

Verna Vuoripuro HS

OPPOSITIOPUOLUE Sdp:n kansanedustaja Katja Taimela tyrmää keskustan Markus Lohen keskiviikkona blogissaan tekemän esityksen postin jakelupäivien karsimisesta.

Lohi ehdotti, että postinjakelu muutettaisiin kolmpäiväiseksi kaupunkialueilla ja säilytettäisiin viisipäiväisenä haja-asutusalueilla.

"Tyypillistä keskustalaista ajattelua miellyttää omaa äänestäjäkuntaa yksittäisissä tilanteissa, kun ensiksi ollaan hyväksyty kovin kokoomuksen näköinen hallitusohjelma", Taimela kommentoi Lohen ehdotusta.

Lohen esitys liittyy liikenne- ja viestintäministeriön tällä viikolla lausuntokierrokselle lähetettyyn muistioon. Sillä ministeriö selvittää, riittäisikö kolme jakelupäivää viikossa, kun kirjälähteyden määrä vähenee kymmenen prosentin vuosivauhtia.

TAIMELAN lisäksi lähes puolet suomalaisista haluaa säilyttää postinjakelun viisipäiväisenä.

HS:n toukokuuisen kyselyn mukaan kolmannes suomalaisista oli ehdottomasti viisipäiväisyyden kannalla.

Lisäksi 17 prosenttia ilmoitti olevansa jokseenkin samaa mieltä.

"Jos jotain nykyään enää lähettää, sen haluaa kyllä liikkuvan nopeasti", sanoo Helsingissä Postitalossa pakettia hakenut

Laura Rasmussen.

Hän kertoo käyttävänsä postia enää lähinnä netistä tilaamiseen sekä lahjojen lähettämiseen sukulaisille ja kummilapsille.

"Kaikki laskut tulevat minulle jo sähköisinä, joten niiden puolesta jakelupäivien määrällä ei ole niin väliä."

MINISTERIÖN muistiossa esitetään vaihtoehtoisia ratkaisuja eri asiakokonaisuuksista, kuten jakelutiheydestä, yleispalveluna jaettujen kirjeiden kulkunopeuksista sekä postinumero- ja osoiterekisterin luovuttamisesta. Muistio liittyy postilain toiseen vaiheeseen, jonka on tarkoitus tulla voimaan kesäkuussa 2017.

Sääntelyä ja kilpailua edistävällä lailla halutaan turvata Postin mahdollisuus tarjota peruspalvelut ilman valtion tukea.

Nykyinen, noin 10 prosentin volyymilasku kirjeissä ja lehdisissä vähentää Postin postinjakelusta saatavia tuotteita jopa 70 miljoonaa euroa vuodessa.

Jaettavan postin määrän vähentyessä jakelukustannukset yhtä kirjettä tai lehtää kohden nousevat jatkuvasti.

JAKELUPÄIVIEN vähentämisen lisäksi säästöjä haluttaisiin hakea siirtymällä luokkujakelusta lokerikkojakeluun. Keskustan Lohi puolustaa ehdotusta.

"Ensinnäkin merkittävä aika jakelusta kuluu rapussa kulkeamiseen. Toiseksi portaikot ovat suurin työtapaturmien aiheuttaja. Kolmanneksi lokerikot mahdollistaisivat pienten pakettien jakelun suoraan kerrostaloihin", Lohi perustelee.

"Verkkokauppa kasvaa jatkuvasti, joten kysyntää tällaiselle palvelulle on varmasti."

Kerrostalossa asuva helsinkiläinen Aino Raudaskoski hakisi

mielummin postin lokerikosta kuin vähentäisi jakelupäiviä.

"Tilaan paljon netistä, ja lisäksi minulle tulee paperilaskuja. Haluan mahdollisimman hyvää palvelua nopeasti. Posti on aina ollut jakelussa hyvä ja luotettava", hän sanoo.

SDP:N Taimelan mielestä lokerikot voivat muodostua ongelmaksi vaikeasti liikkuvien kansalaisten kannalta, jos niistä tulee ainoa vaihtoehto.

"Pitää myös kysyä, mihin valtio-omisteinen posti on valmis. Henkilökunta on loppuun kuormitettu, muutosta jyllää muutoksen perään ja avoin reilu henkilöstöpolitiikka on historiaa", hän kommentoi.

KESKUSTAN Markus Lohi on sitä mieltä, että kysymys työpaikkojen säilymisestä on postiuudistuksissa aiheellinen, mutta hän katsoo optimistisesti tulevaisuuteen.

"Kun maailma muuttuu, pitää voida osata päästä kaikesta vanhasta irti. Työpaikkojen pitää sitten löytyä muusta toiminnasta", hän näkee.

Lohen mukaan viisipäiväisen jakelun säilyttäminen haja-asutusalueilla pitäisi alueet elinvoimaisina.

Haja-asutusalueilla Posti voisi myös hyödyntää uusia palveluitaan, kuten ruohonleikkuuta, vanhusten ruokakaljetuksia ja aterian lämmittämistä.

Taimelan mielestä Postin ensisijainen tehtävä on hoitaa postinjakelu.

"On hätkähdyttävää huomata, että keskustalaisen pääministerin aikana Postissa on toteutettu mittavat irtisanomiset ja postilaiset itse joutuvat miettimään kyseisiä ruohonleikkuuta ja jopa hoivapalveluiden tarjoamista."

Antero Mukka

NÄKÖKULMA

antero.mukka@hs.fi

Kirjoittaja on HS:n päätoimittaja.

Postialalla erotettava tilaaja tuottajista

Luotettava, hyvin organisoitu postilaitos oli pitkään yksi yhteiskunnan sivistystason mittareita. Postin jakelu on Suomessakin ollut valtiovallan suojeluksessa, ja sitä on pidetty kansalaisille kuuluvana peruspalveluna. Riittäväksi katsottu palvelutaso on turvattu lailla.

Nyt tätäkin käsitystä koetellaan. Jakelusta viitenä päivänä viikossa on tullut valtionyhtiö Postille taakka, josta se pyrkii eroon. Posti haluaisi keventää velvoitettaan kolmeen päivään viikossa. Ehdotus sisältyy liikenne- ja viestintäministeriön tuoreeseen muistioon.

PÄÄTTÄJÄT OVAT taas totisen paikan edessä. Miten pitää valtionyhtiö kannattavana, mutta samalla huoletta kansalaisten perustarpeista? Vaikka varsinainen kirjeposti onkin merkittävästi vähentynyt, jakelupäivien harventaminen iskisi rajusti muun muassa sanoma- ja aikakauslehtien tilaajiin.

Postinjakelu on edelleen kannattavaa. Tehostustoimet ovat silti johtaneet siihen, että liian moni lehdentilaukija saa aamun aavisina vasta myöhään iltapäivällä, kun päiväpostin kantoaika on venytetty kohti iltaa. Kyse ei ole vain tottumuksesta – lehdestä aamukahvipöydässä – vaan myös isommista asioista: sananvapaudesta, sivistyksestä ja yhteiskunnan osallisuudesta. Jos posti jaetaan milloin sattu, se murentaa osaltaan luottamusta koko yhteiskunnan toimintaan.

Kyse on myös isommista asioista.

POSTINJAKELUN ehdinko on esimerkki tilanteesta, jossa valtio uskottelee suorittuvansa omistajuuden ja kansalaisten tarpeiden ristipaineista. Tuloksena on umpikuja. Ei kai valtion pitäisi olla vauhdittamassa kehitystä, jossa yhden firman etu ajaa ihmisten tarpeiden edelle.

Totta kai postitoiminnankin tulee olla tehokasta, eikä jakelua lähtökohtaisesti tulisi kustantaa verovaroin.

NYT PITÄÄ kysyä, onko viisasta jatkaa valtiomonopolin jäänteiden pönkittämistä? Esimerkiksi sote-ratkaisun ideana on hakea sosiaali- ja terveyspalveluihin ketteryyttä erottamalla tilaajan ja tuottajan roolit toisistaan. Sote-alueet ostavat tarvittavat palvelut julkisilta, yksityisiltä ja kolmannen sektorin palvelun tuottajilta.

Miksi postipalveluissa ei voida menetellä samoin? Eikö valtion Postin tehtäväksi pitäisi jättää peruspalvelun organisointi – eli kilpailutus ja osto. Varsinaisen jakelun hoitaisivat markkinoilla toimivat yritykset, järjestöt ja muut yhteisöt, joilta vaadittava palvelutaso määritettäisiin sopimusteksteissä.

Hyvä postipalvelu on osa yhteisön hyvinvointia. Yhteiskunnan kaikilla tasoilla tulisi olla vahvempi intressi säilyttää se säällisellä tasolla. Uudistus avaisi jakelun myös paikallisille vastuunkantajille.

Poiminta

Lohi ei usko uudistuksen vaikuttavan sanomalehtiin

VIESTINTÄVIRASTON selvityksen mukaan sanomalehdistä lähes 80 prosenttia jaetaan Suomessa varhaisjakelussa.

Haja-asutusalueilla sanomalehdet jaetaan usein päiväjakelussa.

Viestintäministeriön mukaan sanomalehtien jakelusta noin kaksi kolmasosaa hoitaa Posti ja loppu työ määrä jakautuu runsaan kymmenen jakelijan kesken.

Keskustan kansanedustaja Markus Lohi ei usko, että jakelupäivien harventamisella olisi kovinkaan suurta merkitystä sanomalehdille.

Hän perustelee kantaansa sillä, että jo nyt monilla alueilla sanomalehdet jakaa varhaisjakelussa joku muu kuin Posti.

"Moni on huolissaan sanomalehtien aamujakelusta. Sitä nykyinenkin yleispalveluvelvoite ei koske, eikä uudistuksella ole siihen vaikutusta", Lohi kirjoitti blogissaan.

SDP:n kansanedustajan Katja Taimelan mielestä Lohen ajattelutapa sanomalehtien jakelusta on "vähintäänkin vaikea ja arveluttava."